

Finansdepartementet

Enheten för digital infrastruktur och säkerhet

Er referens: Fi2026/00350**Vår referens:** 26-012

Netnod fick den 17 februari från Finansdepartementet möjlighet att komma med synpunkter på ett förslag på *Förordning om digitala nät (Digital Networks Act, DNA)*.

Netnod bedömer att en grundläggande utmaning i DNA-förslaget uppstår redan i definitionerna i artikel 1 och 2, vilka tenderar att behandla Internet som ett enhetligt, vertikalt system. Detta motsäger Internets faktiska arkitektur som ett lagerindelad och distribuerat "nät av nät" där ansvar är fragmenterat mellan oberoende aktörer.

Motsvarande argumentation går att hitta i exempelvis IVA:s rapport "Digitalisering för ökad konkurrenskraft" eller FOI:s rapport "Vilse i lasagnen", som explicit beskriver digital infrastruktur som en lagerstruktur där olika aktörer samverkar på olika nivåer. Att ignorera denna modell leder till att krav formuleras utan koppling till vilken aktör som faktiskt har teknisk kontroll.

Modellfelet får påtagliga konsekvenser i förslagets tillämpning. Ett exempel är artikel 9(4), där krav på resiliens och beredskap läggs på leverantörer "as applicable", vilket illustrerar avsaknaden av en tydlig koppling mellan funktion och ansvar. Vidare skapar den bristande överensstämmelsen mellan DNA, NIS2 och nationell säkerhetslagstiftning suboptimala förutsättningar genom potentiellt motverkande säkerhets- och marknadsintressen.

Dessa motsättningar finns snarast mellan raderna; där DNA tydligt tar fokus på marknadseffektivitet, dock utan djupare nyansering mellan marknadseffektivitet och enskilda aktörers marknadsframgång, utan att det finns tydliga rekommendationer eller riktlinjer för hur medlemsstaternas säkerhetsintresse i form av signifikant överkapacitet i vissa lager, exempelvis av (svart)fiber, skall tillgodoses. Vi vill poängtera att motsvarande motsättningar noterades redan 1994 i elmarknadsutredningarna, där enskilda aktörers intresse och kapitalkostnadsstrukturer sägs stå i paritet till nationella säkerhetsintressens överkapacitet i nät och produktion.

Övergången till en konkurrensutsatt elproduktion kommer med säkerhet att få delvis motverkande effekter på drivkrafterna att investera i nya produktionsanläggningar. I vissa avseenden kan den nya situationen komma att leda till en ökad försiktighet att investera i ny kapacitet, men det finns också faktorer som kan beräknas vara

stabiliserande eller stimulerande för investeringsverksamheten. [...] vilket kan resultera i senareläggningar av investeringar, ett högre avkastningskrav, en lägre fastkostnadsandel och ökad småskalighet i investeringarna.

(SOU 1995:14, ss 63-64)

Det är med andra ord inget enkelt problem att lösa, utan mekanismer måste finnas så att överkapacitet byggs i vissa lager på det sätt som är förmågehöjande för Sveriges, och andra medlemsstaters, säkerhetsförmåga.

Netnod rekommenderar därför att definitionerna i artikel 1 och 2 omarbetas för att återspegla Internets lagerindelade natur. Framtida reglering bör fokusera på verifierbara funktionskrav snarare än administrativa processer, och säkerställa att skyldigheter kopplas till den specifika funktion och kontroll som en aktör faktiskt utövar.

Fredrik Lindeberg, PhD
Chief Information Security Officer

Tel: +46-76 511 32 72

Email: flindeberg@netnod.se